

land, hvor den pågældende er frihedsberøvet. F.eks. kan der være et behov for, at en person, der er varetaget i fængslet i en sag med internationale forgreninger, deltager i en konfrontation eller en rekonstruktion i udlandet som led i efterforskningen af sagen.

Artikel 9 bestemmer, at der også i sådanne situationer skal være mulighed for midlertidigt at overføre den frihedsberøvede person.

Efter stk. 1 er overførslen af den frihedsberøvede person betinget af, at der indgås aftale herom mellem de kompetente myndigheder i henholdsvis den begærende og den anmodede medlemsstat.

I henhold til stk. 2 skal de nærmere vilkår for overførslen fastsættes i denne aftale, ligesom det skal fremgå af aftalen, hvornår den pågældende skal sendes tilbage.

I stk. 3 tages der hensyn til, at det kan være et krav i en medlemsstat, at den pågældende giver sit samtykke til overførslen. Er et sådant samtykke påkrævet, skal der omgående fremlægges en samtykkeerklæring for den anmodede medlemsstat. Stk. 3 skal ses i sammenhæng med stk. 6 om muligheden for at afgive erklæring.

Stk. 4 skal sikre, at den periode, som tilbringes i forvaring i den anmodede medlemsstat i forbindelse med overførslen, fratrækkes den periode, som den overførte person skal tilbringe i forvaring i den begærende medlemsstat.

I henhold til stk. 5 finder artikel 9 anvendelse med forbehold af visse bestemmelser i 1959-konventionen. De pågældende bestemmelser omhandler transitforanstaltninger i forbindelse med overførelse af frihedsberøvede personer (artikel 11, stk. 2), sikring af, at de overførte personer forbliver i forvaring (artikel 11, stk. 3), straffrihed for tidligere begåede lovovertrædelser (artikel 12) og refusion af udgifter (artikel 20).

Efter stk. 6 kan en medlemsstat erklære, at den altid vil kræve samtykke fra den berørte person som betingelse for at tillade midlertidig overførsel efter artikel 9, eller at den vil kræve dette samtykke på visse nærmere angivne betingelser.

3.2.2.2. *Justitsministeriets overvejelser*

Efter retsplejelovens § 191, stk. 1, kan en person, der er frihedsberøvet i udlandet, og som har meddelt samtykke hertil, overføres til Danmark for at afgive forklaring eller medvirke ved konfrontation i en dansk straffesag. Den pågældende skal under overførslen være frihedsberøvet og skal tilbageføres til den fremmede stat, uanset om den pågældende senere tilbagekalder sit samtykke til overførslen.

§ 191 blev indsat i retsplejeloven ved lov nr. 291 af 24. april 1996. Baggrunden herfor var, at Østre Landsret i en kendelse af 21. april 1994 havde fastslået, at der ikke var hjemmel til at frihedsberøve en i udlandet frihedsberøvet person, der midlertidigt blev overført til Danmark med henblik på at afgive vidneforklaring i en verserende straffesag. § 191 skulle derfor tilvejebringe fornøden hjemmel til frihedsberøvelse i sådanne tilfælde. Bestemmelsen skulle dermed skabe mulighed for at udnytte artikel 11 i 1959-konventionen til at begære personer, der er frihedsberøvede i udlandet, overført til Danmark med henblik på personligt fremmøde som vidne eller med henblik på deltagelse i en konfrontation (se nærmere L 81 af 22. november 1995, Folketingstidende 1995-96, Tillæg A, spalte 2226 ff., navnlig pkt. 1.4 og 5 i de almindelige bemærkninger og bemærkningerne til lovforslagets § 4). Det fremgår udtrykkeligt af forarbejderne, at § 191 omfatter både vidneforklaringer og forklaring samt konfrontation hos politiet. Derimod omfatter § 191 som nævnt kun verserende straffesager i Danmark.

Da retsplejeloven ikke i øvrigt indeholder hjemmel til, at personer, der er frihedsberøvet i udlandet, midlertidigt kan overføres til Danmark – og fortsat være frihedsberøvet her – med henblik på gennemførelse af efterforskningsskridt her i landet til brug for en i udlandet verserende straffesag, vil en gennemførelse af artikel 9 nødvendigvis gøre en lovændring.

Ud over at være begrænset til danske straffesager omfatter retsplejelovens § 191 – der skal ses i sammenhæng med artikel 11 i 1959-konventionen – efter ordlyden kun overførelse med henblik på at »afgive forklaring eller medvirke ved konfrontation«. Dette dækker som nævnt både vidneforklaringer for retten og forklaring samt konfrontation hos politiet. Formuleringen svarer imidlertid ikke til den afgrænsning, der er anvendt i artikel 9 i EU-retshjælpskonventionen. Artikel 9 vedrører tilfælde, hvor en medlemsstat anmoder om en »efterforskningssmæssig foranstaltning«. Det fremgår ikke nærmere af ordlyden af artikel 9 eller den forklarende rapport, hvad der forstås ved »efterforskningssmæssige foranstaltninger«. Efter bestemmelsen er der tale om efterforskningsskridt, der »kræver tilstedeværelse af en person, der er frihedsberøvet«. Der kan være tale om tilfælde, hvor den frihedsberøvede ønskes overført med henblik på afgivelse af forklaring i retten, afgivelse af forklaring til politiet eller deltagelse i konfrontation. Det kan imidlertid ikke udelukkes, at der også kan være tale om andre efterforskningsskridt, herunder overførelse af en frihedsberøvet person med henblik på at foretage identifikation af gerningssteder, udpege gemmeste-